

2. Joris Willem. The refugee crisis in Europe. Migrants, Refugees, and the Media. Routledge: 2018. 22 p.

3. Крайнік О. М. Планування проектних дій: навчально-методичний посібник для студентів ЗДІА спеціальності 8.18010013 «Управління проектами» денної форми навчання. Запоріжжя, ЗДІА: 2015. 80 с.

УДК 338.2

Наталія Антонюк,
д.е.н., професор KEDGE бізнес школа,
Марсель, Франція,
nataliia.antonjuk@kedgebbs.com

Інж. Міхаела Гарнічарова,
PhD., MBA, завідувача кафедрою менеджменту
Пряшівський університет,
м. Пряшев, Словаччина
michaela.sirkova@unipo.sk

Єва Бенкова,
PhD., заступник декана з міжнародних зв'язків
Пряшівський університет
м. Пряшев, Словаччина,
eva.benkova@unipo.sk

УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ РЕГІОНІВ У СИСТЕМІ ІНСТРУМЕНТІВ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ

В сьогоденнішніх умовах з'являються нові виклики, які є незвичними та неприпустимими до розгляду є в недалекому майбутньому. Війна в Україні вплинула на зміни в соціально-економічній структурі Європи.

Інфраструктура займає ключове місце в розвитку економіки, оскільки її існування пов'язане зі станом продуктивних сил і територіальним поділом праці, а також ефективністю функціонування сфери матеріального виробництва. Інфраструктурне облаштування

економіки країни з одного боку залежить від темпів модернізації, а з іншого – виступає постачальником економічного зростання. Розвиток інфраструктури залежить від специфіки галузей і регіонів і здійснюється відповідно до змін у виробничій сфері. Структура виробництва характеризується зростаючою орієнтацією не на галузеву, а на регіональну систему господарювання. В сучасних умовах в Україні виникла гостра потреба у прискоренні вирішення проблем розвитку складових інфраструктури. Формування адекватного ринку інфраструктури є однією з найголовніших та необхідних умов перетворень економічних відносин в країні.

Наукові дослідження науковців з усього світу направлені на пошуки виходу з ситуації, що склалася в соціально-економічній сфері України та Європи.

Спрямованість економіки України та її регіонів на посилення соціальної орієнтованості вимагає дослідження стану та розвитку взаємозалежних процесів соціальної сфери: підвищення рівня та результативності функціонування інфраструктури та якості життя.

У той же час, активізація використання потенціалу регіонального управління, у тому числі соціальної інфраструктури (у всьому різноманітті її галузевих форм: інфраструктури охорони здоров'я, освіти, культури, спорту та ін.), дозволяє вже у короткостроковому періоді підвищити рівень наданих соціальних послуг, добробут населення та соціальну стійкість регіонів [1, с. 135].

В Україні проведено реформу децентралізації, яка була успішною і має перспективи для подальшого вдосконалення [2].

Соціальні та економічні наслідки змін у соціальній інфраструктурі території проявляються у мультиплікативному ефекті (множенні позитивних чи посиленні негативних тенденцій). Ці зміни викликають зростання або спад ВВП, доходів населення, можливості забезпеченості соціальними витратами, просторової диференціації рівня життя населення і т. д.

Як свідчить практика розвинених країн, спостерігається позитивний взаємозв'язок між ВВП на душу населення та доступністю соціальних благ, часткою інвестованих видатків бюджету на соціальну сферу та рівнем диференціації населення. У той же час, зростання або погіршення якості життя підвищує або послаблює вимоги населення до стану соціальної інфраструктури та якості соціальних послуг. Відповідно, цей стан розширює або звужує базу відтворення людського потенціалу. В Україні за час

повномасштабного вторгнення Російської федерації змінилися пріоритети та відношення населення до результатів регіонального управління. В загальному, важка економічна ситуація впливає на соціальну напруженість, хоча регіональний зріз показує різні сценарії.

Організаційно-управлінський компонент регіональної соціальної інфраструктури забезпечує ефективність функціонування інститутів і доступність соціальних послуг (наданих з урахуванням інфраструктурних об'єктів), але це лише безпосередній результат.

Для визначення рівня ефективності організаційно-управлінського компонента соціальної інфраструктури у суб'єктах (оцінки еластичності) використано методичні підходи. А саме, сформовано систему часткових показників, що характеризують об'єкти регіональної соціальної інфраструктури та інфраструктури життєзабезпечення; параметрів якості життя населення (з розмежуванням на галузеві сфери: освіта, охорона здоров'я, культура та спорт, торгівля та ЖКГ). За основу взяті дані моніторингу оцінки ефективності діяльності органів виконавчої влади.

Часткові показники, що характеризують стан об'єктів соціальної інфраструктури, мають два індекси: перший відноситься до галузевої сфери (об'єкти сфери освіти, охорони здоров'я, ЖКГ, культури та спорту і торгівлі); показники послуг мають відповідні галузеві індекси.

Часткові показники якості життя розділені на складові: відтворювальний потенціал, рівень фінансових доходів та умови життя. Кожен частковий показник нормований.

Інтегральні індекси, що оцінюють стан відповідних блоків (об'єктів, послуг, соціальної інфраструктури та індекс якості життя населення), розраховуються за єдиною схемою як середнє арифметичне часткових нормованих показників його складових [3].

На основі дослідження виявлено основні прогалини в сфері управління соціальною інфраструктурою. Зважаючи на критичні зміни в інфраструктурі деяких регіонів України пропонується розпочати планування та моделювання відновлення вже сьогодні.

Проведення аналізу дозволяє зробити висновок про те, чи реалізується принцип системності у функціонуванні соціальної інфраструктури у економічному просторі України, і навіть дати кількісну оцінку організаційно-управлінського компонента системи інфраструктурного забезпечення підвищення якості життя регіонів.

Список використаних джерел:

1. Nataliia Antoniuk, Michaela Harničárová (2022) Increase in socio-economic indicators as a stimulus for development of the university. Universities in motion: challenges and responsibilities. EAST EUROPEAN UNIVERSITY. Tbilisi. Georgia. P. 132-139.
2. Nataliia Antoniuk (2019) Theoretical and Methodological Approaches to Anti-Crisis Management of the National Economy in the Context of Decentralization: a monograph. Lutsk: Eastern European National University named after Lesia Ukrainka. 226 p.
3. Хапов Д. В. (2015) Інтегральна оцінка соціально-економічного стану регіону. // *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 4. С. 1084-1089. URL: <http://global-national.in.ua/issue-4-2015/12-vipusk-4-berezen-2015-r/737-khaporov-d-vintegralna-otsinka-sotsialno-ekonomichnogo-stanu-regionu> (дата звернення: 27.01.2023).

УДК 330.341.1

Карпенко Андрій,
д.е.н., професор,
професор кафедри економіки та митної справи,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
директор ГС «Запорізький кластер “ІАМ”»,
м. Запоріжжя, Україна

Карпенко Наталя,
к.держ.упр., доцент,
доцент кафедри економіки та митної справи,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна

РОЛЬ КЛАСТЕРУ У ПІСЛЯВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ РЕГІОНУ

Повномасштабне вторгнення росії 24 лютого 2022 р. спричинило в Україні значні людські та матеріальні втрати, а також переведення великої частини процесів у військову площину, що з часом почало відлунюватись на економіці країни. Важливими